

กรณีมาบตาพุด กับ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียง

การรวมตัว	เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงโดยการนำของนายสุทธิ อัจฉมาศัยร่วมกับพี่น้องชาวอำเภอบ้านฉางและชาวมาบตาพุด ทำการรณรงค์และเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ออกมาแก้ไขเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการขยายนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อีกทั้งมีการปิดถนนประท้วง จัดตั้งเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
คู่กรณี	นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)
ปีที่เกิดเหตุการณ์	พ.ศ. 2539 (การต่อต้านระยะที่ 2 ไม่รวม กรณี เจนโก้)
ประเด็นเคลื่อนไหว	<ol style="list-style-type: none">ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ (ปัญหาด้านการควบคุมมลพิษ)ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพของคนในชุมชนสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศน์โดยเฉพาะแหล่งอาหารในทะเล มีจำนวนสัตว์น้ำลดน้อยลง
ปฏิบัติการ	<ol style="list-style-type: none">กลุ่มเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 100 คน ตั้งขบวนรถจักรยานยนต์ขอปเปอร์ 50 คัน และมีป้ายต่อต้านมลพิษอุตสาหกรรมออกรณรงค์โดยใช้ธงสีเขียวและสติ๊กเกอร์ข้อความ "คนระยองปลอดมลพิษ" เป็นสัญลักษณ์ รวมทั้งแจกจ่ายใบปลิวตามจุดต่างๆ ตลอดแนวถนนสุขุมวิทผ่านตัว อำเภอมมาบตาพุด ไปจนถึงอำเภอบ้านฉาง และเข้ายื่นหนังสือประกาศจุดยืนของเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงให้นางมณฑา ประณูทนต์ รองผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยพร้อมด้วยนายพีระวัฒน์ รุ่งเรืองศรี ผอ.การนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ที่หน้าสำนักงานการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (29 มกราคม พ.ศ. 2550)เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองให้ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ (1 ตุลาคม พ.ศ. 2550)เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียง โดยการนำของนายสุทธิ อัจฉมาศัย ได้ร่วมกับพี่น้องชาวอำเภอบ้านฉางและพี่น้องชาวมาบตาพุด ทำการรณรงค์เรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการขยายนิคมอุตสาหกรรมเอเชียไปยังพื้นที่อำเภอบ้านฉาง โดยได้ทำการรณรงค์ด้วยรถแห่และเดินแจกเอกสารประชาสัมพันธ์การจัดเวทีเสวนาใหญ่ที่ลานข้างโลตัส สาขาบ้านฉาง ที่มีขึ้นในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 (3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551)ศาลปกครองสั่งประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ (3 มีนาคม พ.ศ. 2552) และนายกรัฐมนตรีนางนพปฎปนา ในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ 32 (พ.ศ.2552) กำหนดพื้นที่เขตควบคุมมลพิษตามคำพิพากษาของศาลปกครองระยอง เพื่อให้มีการดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ภายในกำหนด 60 วัน นับตั้งแต่มีกำพิพากษา (30 เมษายน พ.ศ. 2552)กลุ่มผู้ชุมนุมกว่า 500 คน นำโดยนายสุทธิ อัจฉมาศัย ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงคัดค้านการออกใบอนุญาตก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม โดยไม่รอร่างแผนลดและขจัดมลพิษ จังหวัด

ระยอง และไม่มียึดหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 67 ร่วมกันทยอยเดินทางโดยรถยนต์กระบะและรถยนต์เก๋งนับ 100 คันมาชุมนุมบริเวณถนนสาย 36 ตัดเข้าถนนบริเวณสี่แยกเนินสำลี ใกล้ศูนย์ราชการจังหวัดระยอง โดยกลุ่มผู้ชุมนุมได้กางเต็นท์ปิดกั้นถนนขาออกจากรนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง (9 กันยายน พ.ศ. 2552)

6. ศาลปกครองกลาง มีคำสั่งบรรเทาทุกข์โดยให้ระงับ 76 โครงการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ที่อนุญาตให้มีการออกใบอนุญาตแก่โรงงาน ที่จะก่อสร้างในเขตอำเภอมาบตาพุด จังหวัดระยอง ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา ตามคำร้องของนายศรีสุวรรณ จรรยา และชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และพื้นที่ใกล้เคียงจำนวน 43 คน ที่ยื่นฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 8 คน ต่อศาลปกครอง โดยขอให้ไต่สวนฉุกเฉินและมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว รวมทั้งขอให้คำสั่งระงับโครงการ หรือกิจกรรมใดที่จะก่อสร้างใน เขต อำเภอมาบตาพุด (29 กันยายน พ.ศ. 2552)

7. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 250/2552 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ (13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552)

8. สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนจะยื่นฟ้องร้องเพิ่มเติม เพื่อขอให้ศาลปกครองระงับ 12 โครงการในมาบตาพุด - บ้านฉางและใกล้เคียงเพิ่มเติม ภายหลังที่ สผ. เห็นชอบ EIA ไปแล้ว หลังจากที่สมาคมฯ ยื่นฟ้องขอให้ระงับ 76 โครงการในพื้นที่ดังกล่าวไปก่อนหน้านี้แล้วและขอให้ศาลสั่งให้หน่วยงานอนุญาตต่างๆ ยุติการให้ความเห็นชอบโครงการต่างๆ ทั่วประเทศ จนกว่าจะกลับไปดำเนินการและปฏิบัติให้ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญมาตรา 67 วรรคสองเสียก่อน (1 มีนาคม พ.ศ. 2553)

9. นายศรีสุวรรณ จรรยา นายกสมฯต่อต้านสภาวะโลกร้อน ร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่มาบตาพุด - บ้านฉาง จังหวัดระยอง รวม 35 คน ยื่นฟ้อง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.), คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, กรมอุตสาหกรรมพื้นที่และการเหมืองแร่, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม, อธิบดีกรมเจ้าท่า, อธิบดีกรมชลประทาน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.), รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และคณะกรรมการกำกับพลังงาน เป็นผู้ถูกฟ้องเรื่องเป็นเจ้าของหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร (10 มีนาคม พ.ศ. 2553)

10. เครือข่ายประชาชนยื่นหนังสือให้กับ 5 กรรมการวุฒิสภา ซึ่งในอดีตเคยลงพื้นที่มาบตาพุดตรวจสอบปัญหาและพบการผิดปกติก่อให้เกิดการตรวจสอบรัฐบาลในการออกประกาศที่ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน (7 กันยายน พ.ศ. 2553)

11. นายสุทธิ อัญญาชัย ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก เรียกร้องให้องค์การอิสระชั่วคราวออกทั้งหมด หากไม่ทำหน้าที่ปกป้องสิทธิชาวมาบตาพุด กรณี 1) คณะทำงานได้ทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม บางโครงการส่งให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาปรากฏว่ามีการพิจารณาผ่านไป แล้ว 1 โครงการ คือ โครงการ “ทีโอซี ไกลคอลล” นิคมอุตสาหกรรม (ตะวันออก) เหมราช ซึ่งเป็นโรงงานผลิตเอทิลีนออกไซด์และเอทิลีนไกลคอลล (ส่วนขยาย) ในเครือ ปตท.จำกัด (มหาชน) 2) พบว่าการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการของสำนักงานนโยบายและ แผนทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ไม่มีความโปร่งใส ไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นที่ตั้ง โดยไม่ให้อำนาจมาตาศาพที่ประสบปัญหาผลกระทบเข้าร่วมรับฟังในการพิจารณา (9 พฤษภาคม พ.ศ. 2554)

12. นายสุทธิ อธิษฐาน รวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพของชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษในเขตพื้นที่ มาตาศาพและบ้านฉาง จังหวัดระยอง เพื่อนำไปฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากภาครัฐกรณีที่ออกใบอนุญาต ให้ตั้งโรงงานในพื้นที่ดังกล่าว ให้กับชาวบ้านที่เจ็บป่วยเป็นโรคมะเร็งและเสียชีวิต (11 พฤษภาคม พ.ศ.2554)

13. นายสุทธิ อธิษฐานผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก เปิดเวทีสาธารณะ กรณี สผ.ผ่าน โครงการ ทีโอซี ไกลคอน ไม่โปร่งใส และเป็น 1 ใน 76 โครงการที่ศาลปกครองมีคำสั่งระงับ ที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนมาตาศาพอย่างรุนแรง (22 พฤษภาคม พ.ศ. 2554)

14. เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ จังหวัดระยอง จัดเวทีรับฟังความเห็นต่อร่างข้อเสนอเชิง นโยบายที่จะนำเข้าสู่ สมัชชาสุขภาพแห่งชาติในปลายปี 2554 นี้ พบประเด็นสิ่งแวดล้อมมาแรง ได้เสนอให้จัดตั้งศูนย์ภัยพิบัติ และศูนย์วิเคราะห์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมจังหวัด โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการลุ่มน้ำ (14 ตุลาคม พ.ศ. 2554)

ผลลัพธ์/สถานการณ์ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาตามคำสั่งศาลปกครองและมีการเรียกร้องยื่นเสนอร่าง พ.ร.บ. องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากภาคประชาชน

แหล่งอ้างอิง maptaphut-news.blogspot.com/ / maptaphut-news.blogspot.com/ / [manager.co.th /](http://manager.co.th/) [maptaphut-news.blogspot.com /](http://maptaphut-news.blogspot.com/) [ftipc.or.th /](http://ftipc.or.th/) [kapook.com /](http://kapook.com/) [dmr.go.th /](http://dmr.go.th/) [thaisgwa.com /](http://thaisgwa.com/) [oknation.net /](http://oknation.net/) [tcijthai.com /](http://tcijthai.com/) manager.co.th (ข้อมูล ณ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2554)

การจัดลำดับตามขั้นตอนของ four stage for social movements

